

En av de bäst bevarade och sammanhållna järnåldersmiljöerna i Smedstad ligger i Domprostehagen och utgörs av en boplat, ett gravfält och två stora stensättningar. På bilden syns också en del av det hägnadssystem som är ursprung till det över 3 km långa system av stensträngar som kan studeras i dagens Tinnerö. Illustrationen är en rekonstruktion av boplaten.

Historiska skeden Jordbrukets
införande

Spår i landskapet, exempel

Från slutet av yngre järnålder (vikingatid) har en 200 meter lång brokonstruktion påräffats. Vikingabron, som tog människorna torrkodda över Tinnerökärret, är Sveriges längsta.

A medieval illustration showing a man on a grey horse, wearing a green tunic and a hood, pointing towards a group of people. In the background, there are wooden buildings, a windmill, and a dog in the foreground.

Tindra medeltida by uppstod någon gång under 1100-talet och låg då på kullen omedelbart norr om nuvarande Tinnerö gård. Förstadiet till denna by låg under yngre järnåldern ytterligare ca 400 meter åt nordväst.

An illustration showing a group of men in traditional attire using long-handled tools like hoes and axes to clear land in a rural setting. There are trees and simple buildings in the background.

Ängsslätter på Tinnerö ängar pågick ända in på 1900-talet.

A colorful illustration of a medieval jousting tournament. Two knights on horseback are competing, aiming their lances at a target on a wooden frame. A crowd of spectators, including men, women, and children, watches from the sides. A dog is running in the foreground.

I den inhängnade djurgården rådde kunglig jakträtt.

Vid Ancylossjöns strand fanns goda möjligheter till fiske och jakt av sjöfågel och säl. I Domprostehagen har spår efter en eldstad från stenåldern påträffats.

På Frökärnsbacken finns flera stora gravar från bronsåldern, anlagda i höga, väl synliga lägen.

Under 1900-talet fungerade Tinnerö som militärt övningsområde, vilket bidragit till att områdets karaktär av äldre jordbrukslandskap bevarats.

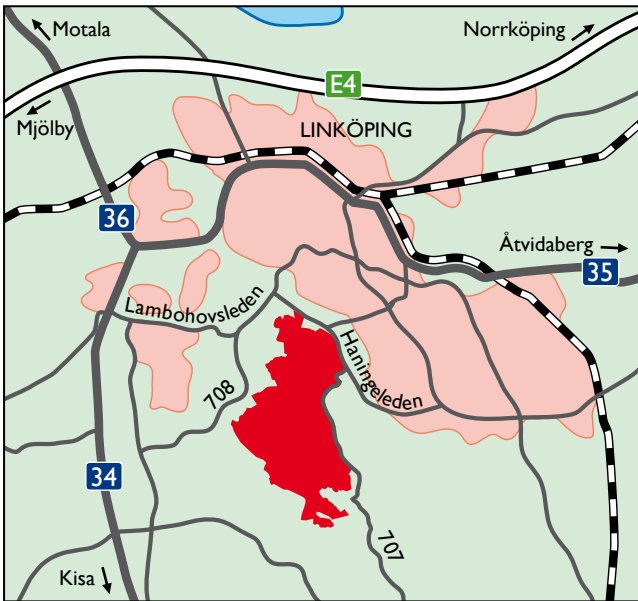
Orostider
(Folkvandringstid
400-550)

• Tinnerö ä
(1590-19
• Kunglig d
(1606-17

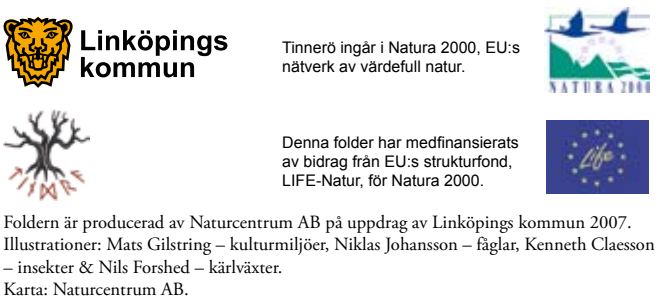
• Dagens by/gårdslagen
intas för Tinnerö, Smed-
stad och Rosenkälla

En rekonstruktion av den så kallade Hövdingahallen, belägen vid Tinnerö gård och det största långhuset i området. Under vintern då djuren stallades in fick människor och djur dela på utrymmet.

- anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet
- utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- och djurlivet
- bedriva försäljning eller annan verksamhet i kommersiellt syfte
- anslå anslag, snitslar, färgmarkeringar och dylikt.

Ytterligare information Linköpings kommun
Teknik och samhällsbyggnad
581 81 Linköping
tfn: 013-20 60 00 vx
www.linkoping.se/natur

 Welcome to Tinnerö – part of the unique Östergötland oak landscape. Unrivaled numbers of old stately oaks can be found here in undulating pasturelands, along with an abundance of plants and animals that inhabit the area. Man has formed this oak landscape over a long period of time. The oldest trace of his existence here is a fireplace dating back to 5800 BC. Much of the area's rich treasure of ancient remains are from the Roman Iron Age (0–400 AD) and tell of a period of great prosperity and expansion. Examples from this period are ancient arable land, remains of fences and grave fields. An interesting remnant from the end of the Iron Age is a 200 m long paved bridge construction found northeast of the farm Tinnerö gård. During the 1900s the area was used as a military training ground, which has preserved the landscape and allowed the oaks to remain standing. Since Linköping Municipality took over Tinnerö in 2002 large restoration projects have been carried out at enhancing all the different species in the area. Overgrown land has been cleared and grazing reintroduced. To the south is the reclaimed lake Rosenkällasjön with its rich bird life. The area offers good access to visitors with marked trails, picnic areas and parking areas with information boards.

 Willkommen in Tinnerö. Auf dem nügeligen, pflanzen- und tierreichen Weidegelände, das zur einzigartigen Eichenlandschaft Östergötlands gehört, stehen viele mächtige, alte Eichen. Die Eichenlandschaft wurde während langer Zeit vom Menschen geformt. Die älteste menschliche Spur ist eine Feuerstätte, die ihren Ursprung in der Zeit um 5800 v. Chr. hat. Die meisten der vielen prähistorischen Funde, die im Gebiet gemacht wurden, stammen aus der römischen Eisenzeit (0–400 n. Chr.) und zeugen von einer Phase der Expansion und Hochkonjunktur. Unter anderem gehen alte Äcker, Einfriedungsreste und Gräberfelder auf die römische Eisenzeit zurück. Ein interessantes Relikt vom Ende der Eisenzeit ist eine 200 Meter lange steinerne Brückenkonstruktion nordöstlich des Hofes Tinnerö gård. Im 2. Jahrhundert wurde das Gebiet ein Truppenübungsplatz, weshalb die Landschaft mit den Eichen bewahrt wurde. Seit Tinnerö im Jahr 2002 von der Gemeinde Linköping übernommen wurde, ergreift man umfassende Maßnahmen zum Schutz vielfältig in der Eichenlandschaft. Zugewachsene Flächen wurden gerodet und in Weiden zurückverwandelt. Der im Süden liegende See Rosenkälsjön wurde von Bäumen und **Buschen** befreit und so zu einem interessanten Lebensraum für Vögel umgestaltet. Das Gelände ist gut erschlossen, die Besucher finden gekennzeichnete Wege, Rastplätze und Parkplätze mit Informationsstafeln.

Besöksinformation

På kartan hittar du viktig besöksinformation om parkeringar, informationstavlor, stängselgenomgångar, rastbord, grillplatser och klosetter samt övriga anläggningar. Vid parkeringsplatserna finns även information om planerade guidningar.

Tänk på att:

- I reservatet har gång- och cykeltrafik företräde. Vissa vägar är helt avstängda för biltrafik. På övriga vägar i reservatet är rekommenderad hastighet max 30 km/h.
- Vid vandringar i betesmarkerna får du inte störa betesdjuren. Om du har hund med dig ska den vara kopplad under den del av året som betesdjuren betar i reservatet samt enligt de tider som gäller i jaktlagstiftningen.
- Ett sammandrag av reservatsföreskrifterna finns i foldern.

Hålträdskloppare *Anthuruscnephens stellae*

(2,5 mm). Hålträdsklopparen är ett litet spindeldjur som lever i ihåliga lövträd. Den förflyttar sig mellan hålträden genom att lifta med flygande insekter. Dess kända kämnområde i världen är i det östgötska eklandskapet. Den är funnen vid Djurgården.

Ekmuldbagge *Pentaptyllus testaceus*

(1,5-2 mm). Arten lever i ihåliga ekar med fuktig rödmurken ved och i svaveltickor på ek. Den återfinns sparsamt i hela ekens utbredningsområde i landet. Den är funnen vid Djurgården.

Skogsduva *Columba oenas*

Eklandskapets egen duva har minskat starkt i antal. I Tinnerö ångar häckar den fortfarande och från mars och ända in i juli kan du höra dess typiskt tvåstaviga sång oo-ue, oo-ue, oo-ue.

Globicornis nigripes

(3 mm) Arten lever av insektsrester i gamla ihåliga ekar. Den är mycket ovanlig och utanför det östgötska eklandskapet är den bara funnen en gång på Öland och en gång i östra Småland. Den är funnen vid Djurgården och Tinnerö.

Hypebaeus flavipes

(1,5 mm) En mycket sällsynt art som är knuten till gaddskelars och skeppsvarvsflugans gångar i död, hård ved på levande ekar. Den är funnen vid Djurgården, Smedstad och Tinnerö.

Läderbagge *Osmoderma eremita*

(3 cm). Läderbaggen är Östergötlands landskapsinsekt och symbol för eklandskapet. Den lever som larv i ihåliga lövråd, främst ek, i tre år. Den fullbildade skalbaggen kan ses några veckor i slutet av sommaren. Den är funnen vid Djurgården och Tinnerö.

Nötkriska *Garnulus glandarius*

Nötkriskan är eklandskapets verkliga karaktärsfågel. Året runt stöter du på den, men höstar med mycket ekolön är nötkriskans verkliga högtidsstund. Varje fågel lägger upp ett vinterförråd med flera tusen ekollon. Vart och ett pillas ner i marken, helst i ljusa skogsbryn. Nötkriskan gynnar därför ekens spridning i landskapet.

Bälgetting *Vespa crabro* (25 mm). Bälgettingen är nämligen vanlig i lövrika betesmarker i östra Sverige. Den har flera intressanta följarearter som lever i dess bo som bälgettingubagge och bälgettingkortvinge. De finns alla i reservatet.

Törnataka *Lanius collurio*

I slutet av maj återvänder törnskatan från tropiska Afrika. Den trivs bäst i solbelysta buskrika bryn- miljöer och 10-15 par häckar i reservatet. Hittar du skalbaggar, gräshoppor och kanske någon skogsmus spensad på tönen är det törnskatans verk. Den lagrar varma dagars överflöd av byresdjur till kallare och regniga perioder.

Bivråk *Pernis apionorus*

Bivråken är snarlikt ormvråken men har smalare huvud och hals, längre vingar och stjärt. Den minskar starkt i landet, men i eklandskapet finns den fortfarande kvar. Namnet har den fått för att den nästan uteslutande föder upp sina ungar på sociala getingars larver och puppor.

Nötkräka *Nucifraga caryocatactes*. Nötkräkan är en riktig doldis och häckar i djupa barrskogar, men i augusti och september hörs dess skräniga läte från rika hasenmiljöer främst kring Tinnerö och Rosenkälla. Den samlar för vintern, men också till nästa års ungsull.

Fiskgiuse *Pandion haliaetus*. Gjusarna är helt specialiserade på att fanga fisk. Vid Rosenkällsjön och ibland även vid Smedstads dammar kan den ses ryrtla för att sedan störtdyka mot vattenytan när bytet lokaliserats. I Rosenkällsjön fångar den ofta små gäddor.

P parkering och informationsplats

grillplats med ved

rastbord

fågeltorn

utsiktsplats

brygga, rullstolsanpassad

torrklosett, rullstolsanpassad

motortrafik förbjuden, gäller genomfart mellan väg 707 och väg 708

reservatsgräns

Östgötaleden

Tinneröstigen

anslutningsstig

bilväg

cykelväg

stängsel

stängselövergång

stängselgenomgång

färäst

åkermark

slättermark

betesmark

lövskog

barrskog

tomtmark, annan mark

vatten

våtmark

0 200 m

Det är enligt reservatsföreskrifterna förbjudet att plöcka följande arter:

Blåsippa
Hepatica nobilis

Gullriva
Primula veris

Smörboll
Trollius europaeus

Rosenkällsjön
Efter restaureringen 2003-2004 har sjön blivit en fin fågelsjö. Från Rödberget i söder har du en bra utsikt över sjön och där finns en vedförsedd grillplats. Vid Rosenkälla i öster finns ett fågeltorn, och ytterligare ett vid 'Dåmmet' i väster där det även anläggs en rullstolsanpassad brygga.

Svarthakedopping *Podiceps auritus* t.h. och **smådopping** *Tachybaptus ruficollis* nedan.

Rosenkällsjön har blivit doppingarnas sjö. Under sjöns korta historia har svarthakedoppingen häckat med många par och smådoppingen med några par varje år. Från mitten av april är de tillbaka från sina vintervästern.

Kornknarr *Crex crex*. Att lyssna till kornknarrrens säregna sång under stilla sommarnätter hör svurna tider till. Det moderna jordbruket med slätter före midsommartid har nästan helt raderat ut arten från västra Europa. I reservatet sköts flera gräsmarker med sen slätter och runt Halshöga sjunger ofta någon län under varma juninätter.

Havsörn *Haliaeetus albicilla*. Havsörnen kanske du inte tror finns i eklandskapet, men den jagar ofta över Rosenkällsjön, särskilt under hösten när ånder och gäss samlar ihop sig i stora flockar.